

Jaarverslagen 2004

Bestuur

Leden

De NVKC telde aan het eind van het verslagjaar 622 leden, te weten 238 registerleden, 55 aspirant-registerleden, 144 gewone leden, 23 'corporate members', respectievelijk 134 en 19 gepensioneerde registerleden en leden, 5 ereleden en 4 studentleden. De leden R. Oosterom en P. Verduin zijn ons ontvallen.

Bestuur

Het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur vergaderden respectievelijk twaalf en tien maal. Op 24 maart nam de NVKC deel aan de 'invitational conference' van de Commissie Technologie, Zorg en Opleidingen (TZO, Cie. Sminia), waar nut en noodzaak van nieuwe opleidingen op het grensvlak van techniek en zorg werd besproken. Tijdens de algemene ledenvergadering op 22 april te Lunteren is de benoeming van de leden van de rechtspraakcommissie bekrachtigd. De registratiecommissie heeft tijdens deze vergadering het registratiereglement, het opleidings- en examenreglement en bijbehorende huishoudelijke reglement besproken. Het comité Euromedlab 2007 heeft in een presentatie de stand van zaken toegelicht. De interactieve vrijdagmiddagsessie te Lunteren 'Het opleidingstraject van de klinisch chemicus: Strippen, Sublimeren, Subspecialiseren?' was in belangrijke mate richtinggevend voor de komende herstructurering van de opleiding.

Op 12 mei heeft het dagelijks bestuur een overleg gehad met het bestuur van Diagned. Besproken zijn o.a. www.medischlab.nl, Kalibratie 2000 en de CE-markering, reorganisatie binnen CCKL, zelfdiagnostiek, Euromedlab 2007 en de nascholing van laboratoriummedewerkers. Met name de uitbouw en samenwerking ten behoeve van de website 'medischlab.nl' en de zelfdiagnostiek zijn uitgebreid aan bod geweest en hebben geleid tot verdere actie binnen het bestuur.

Het rapport van de advieswerkgroep, betreffende het disfunctioneren van een lid van de NVKC volgens de Vereniging tegen Kwakzalverij, gepubliceerd in het NTvG 2003; 147: 1749-1752, is besproken. De voornaamste conclusie in het kort is: niet-registerleden vallen in tegenstelling tot registerleden niet onder het tuchtrecht en de gedragscode. Het bestuur heeft besloten om ook voor niet-registerleden een gedragscode op te stellen en de statuten zonodig aan te passen. Het bestuur heeft in het voorjaar tezamen met het bestuur van de klinisch embryologen (KLEM) een gemeenschappelijke werkgroep ingesteld, die beide besturen adviseert betreffende standaardisatie, inno-

vatie, normontwikkeling, (na)scholing en kwaliteitscontrole met betrekking tot de kennisgebieden semenanalyse, bewerking van semen t.b.v. IUI en cryo-preservedie van semen.

Het bestuur heeft in de zomer een advieswerkgroep opgericht, die het wettelijk kader en de huidige wensen betreffende de bloedafname in kaart brengt. De aanleiding was een onderzoek van de inspectie voor de gezondheidszorg bij een klinisch laboratorium van een van de leden. Advies is gevraagd m.b.t. de bloedafname in opdracht van artsen, niet artsen, niet-conventionele (niet-)artsen en patiënten zelf.

Op 7 juli heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de NVML. Besproken is een gezamenlijke standpuntbepaling over de analist van de toekomst. De collegae Ten Boekel en Elisen stellen hierover op verzoek van het bestuur een rapport op. Tevens zijn de problemen bij de opleidingen van de analisten zowel bij het MLO als het HLO besproken.

Op 9 september heeft het bestuur een overleg gehad met de WMBD. Besloten is deze werkgroep van de Wetenschapscommissie om te vormen tot een commissie ressorterend onder het bestuur.

Op 14 september heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de SAN. Besproken zijn: de aanpassing van de tarieven en richtlijnen voor laboratoria (CTG), opleidingscapaciteit, transportrichtlijnen diagnostisch materiaal, medischlab.nl en het probleemgericht aanvraagformulier voor de huisartsen.

Op 22 september heeft het bestuur een bijeenkomst gehad met de commissievoorzitters en regiovertegenwoordigers. Tijdens dit overleg hebben bestuur en concilium de stand van zaken gemeld betreffende modernisering opleiding, AMvB, en opleidingscapaciteit. De commissies hebben in het kort hun activiteiten toegelicht. Nagenoeg alle aanwezige regiovertegenwoordigers gaven aan dat de opkomst tijdens de regiovergaderingen laag is. Hoewel het bestuur formeel geen bemoeienis heeft met de regio's zal zij een bijeenkomst van de regiovertegenwoordigers betreffende het functioneren van de regio's faciliteren.

Op 13 oktober heeft het dagelijks bestuur een overleg gehad met een afvaardiging van de commissie klinisch chemici in opleiding. Dit overleg zal in de toekomst jaarlijks plaatsvinden.

Op 3 november heeft de algemene ledenvergadering plaatsgevonden in Utrecht. Voorzitter dr. H. Storm werd voor een tweede termijn van drie jaar herkozen evenals secretaris dr. J.W.P.H. Soons. Dr. E.J.B.M. Mensink heeft zich niet herkiesbaar gesteld. Tijdens deze ledenvergadering heeft mev. drs. T. Nienoord van Prismant een eerste rapportage uitgebracht over

de behoefte van klinisch chemici. De behoefte-raming wordt uitgevoerd conform de regels die gehanteerd worden door het capaciteitsorgaan. Voor het toetsen en aanvullen van de scenario's wordt gebruik gemaakt van een expertgroep. Deze bestaat uit klinisch chemici, een arts klinische chemie, een klinisch chemicus in opleiding en een bestuurder, werkzaam in academische, STZ- en perifere ziekenhuizen en huisartsenlaboratoria.

Op 25 november heeft het bestuur haar jaarlijkse beleidsdag gehouden in Geldrop. Naast de evaluatie van het activiteitenplan is er gediscussieerd met de directeur van het Capaciteitsorgaan, H. Leliefeld. Hij heeft de werkwijze van het Capaciteitsorgaan toegelicht en de conceptrapportage van Prismant besproken. Laatstgenoemde rapportage is aangepast aan de wensen van het Capaciteitsorgaan, aangezien de NVKC in 2005 daarin wordt opgenomen.

Prijzen

De Ortho-Clinical Diagnostics prijs voor klinische chemie werd tijdens het voorjaarscongres in Lunteren uitgereikt door de heer B. Risbourg van Ortho-Clinical Diagnostics aan dr. J.B. de Kok. Hij heeft als jonge wetenschapper uitmuntend onderzoek verricht op het gebied van de klinische chemie.

Eveneens tijdens het voorjaarscongres te Lunteren werden de volgende abstractprijzen uitgereikt: in de categorie Klinisch eindigden ex aequo 'The 894 G>T variant of endothelial nitric oxide synthase (eNOS) increases the risk of recurrent venous thrombosis through interaction with elevated homocysteine levels' van S.G. Heil, M. den Heijer, B.J.M. van der Rijt-Pisa, L.A.J. Kluijtmans en H.J. Blom; en 'Elevated concentration of cerebrospinal fluid tissue transglutaminase in Parkinson's disease indicating apoptosis' van M. Kamphuis, E.N.H. Jansen Steur, G.F. Jirkowski en I. Vermes.

Voor de categorie Bedrijfsvoering ging de prijs naar 'Competentiemanagement: hoe functioneer ik nu en wat wordt in de toekomst van mij verwacht?' van M. Schoorl, P.C.M. Bartels, I. Buis, E. Dekker, S. Beentjes, M. Stel en P. Buit. In de categorie Analytisch won 'Real time multiplex PCR detection of all known (23) different HLA-B27 alleles' van L.D. Dikkeschei, I.M. Smit-Walraven, A.P. Abbes, J.M. Kolkman en A.L.M. Strunk.

Benoemingen

Dr. C.J.G. Sweep werd per 1 februari benoemd tot hoogleraar in de chemische endocrinologie aan UMC St. Radboud te Nijmegen. Dr. J. Lindemans werd per 1 oktober benoemd tot hoogleraar in de klinische chemie aan het Erasmus MC te Rotterdam. Dr. J. van der Weide is afgevaardigd in de Stichting Kwaliteitsbewaking Klinische Geneesmiddelenanalyse en Toxicologie. Dr. F.A.L. van der Horst is afgevaardigd in de projectgroep accreditatie semenbanken. Dr. M.H. Herruer is benoemd in het bestuur van de FHZ. Drs. F.L.J.M. Haas is benoemd in de Medische Advies Raad van Sanquin. Dr. A. Castel heeft plaatsgenomen in de Sanquin-commissie postacademisch onderwijs bloedtransfusiegeneskunde (PAOB). Dr.ir. P.S.H.

Kuppens is prof.dr. J.B.J. Soons opgevolgd als vertrouwenspersoon van de klinisch chemici in opleiding. Prof.dr. I. Vermes participeert in de NIV-werkgroep richtlijnontwikkeling Schildklier, prof.dr. F.A. de Wolff participeert in de CBO-richtlijn Alcoholmisbruik en -afhankelijkheid. Drs. F.L.J.M. Haas participeert in de CBO-richtlijn Diagnostiek, preventie, behandeling van veneuze trombo-embolie en secundaire preventie arteriële trombose. Dr. C.M. Boersma-Cobbaert is benoemd in de IFCC Working Group on Traceability. Voor commissies van de IFCC zijn de volgende personen voorgedragen: prof. dr. M.P. van Dieijen-Visser voor het Comité van Standardisation of Markers of Cardiac Damage, en dr. D. van Loon voor de Comité van Reference Systems of Enzymes.

Commissies

De commissie PR en Publieksvoorlichting en de Commissie Internet zijn opgegaan in de nieuwe Commissie PR en Communicatie. De Werkgroep Publieksvragen en de Webredactie zijn onder deze commissie gebracht. De Werkgroep Moleculair Biologische Diagnostiek is omgezet in een zelfstandige commissie met gelijkkluidende naam. De Werkgroep Automatisering Informatisering en Communicatie Technologie is opgegaan in de gelijknamige Commissie. De Werkgroep Klinische Chemometrie is overgegaan van de Commissie AICT naar de Wetenschapscommissie.

Wetenschappelijke bijeenkomsten

Op 22 januari 2004 vond het door de Werkgroep Tumormarkers georganiseerde symposium 'Tumormarkers in de Urologische Oncologie' plaats in de Jaarbeurs te Utrecht. De Commissie AICT organiseerde in samenwerking met de AACC en ACB op 22 en 23 maart het congres 'Labautomation' in de RAI te Amsterdam. De PAOKC organiseerde drie goed bezochte bijeenkomsten: op 7 april te Utrecht 'Fertilitet', op 8 juni in Eindhoven 'Stolling: van waterval naar vliegwielen' en op 4 november te Enschede 'Hypofysetumoren'.

Op 16 en 17 april werd het 57^e NVKC-congres georganiseerd met de volgende plenaire lezingen: 'Adipositas, zit het dan toch tussen de oren' door dr. H. Pijl, endocrinoloog LUMC, 'Dependence of human brain evolution on lipidomic nutrition, the recent distortion of which is relevant to contemporarily Western diseases' door prof.dr. M.A. Crawford, directeur van het Institute of Brain Chemistry and Human Nutrition, London Metropolitan University, London, UK, en 'Zoutgevoeligheid, meer dan bloeddruk alleen' door prof.dr. G.J. Navis, nefroloog, Academisch Medisch Centrum Groningen. De avondlezing was getiteld 'Het draait allemaal om de staart', over biologische drijfveren en ambities' en werd gegeven door dr. M.Th. Frankenhuis, oud-directeur van Artis.

Op 14 mei hield de WMBD een themaochtend met diverse onderwerpen, waaronder HFE-gerelateerde hemochromatose, moleculaire analyses van hematologische maligniteiten, moleculaire cytogenetica met het gebruik van FISH, CGH en SKY bij de diagnostiek van hematologische maligniteiten, EQUAL als

initiatief voor een Europese kwaliteitsrondzending en Resultaten van kwaliteitsrondzending 2003.2. Op 5 november organiseerde de WMBD de themadag 'Erfelijke Rode Bloedcelpathologie'.

Activiteitenplan 2004

- NVZ heeft na herhaalde verzoeken van de NVKC een bestuurlijk overleg toegezegd, waarin de arbeidsvoorwaardenregeling medische specialisten besproken wordt. Het overleg is gepland in het voorjaar 2005.
- De opleidingscapaciteit voor klinisch chemici is uitgebreid besproken met VWS, NVZ, NFU, ZN en de Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid. De opleidingscapaciteit van de medisch specialisten wordt geraamd door het Capaciteitsorgaan. Op voordracht van ZN, NVZ en NFU wordt de NVKC opgenomen in het capaciteitsorgaan. Momenteel wordt door het Capaciteitsorgaan een 'β-kamer' ingericht in de kamer van de medische specialisten. Toetreding zal plaatsvinden in 2005.
- Het bestuur heeft Prismant de opdracht verstrekt de behoefte voor klinisch chemici uit te voeren. De eerste concepten zijn reeds besproken. Het eindrapport zal in voorjaar 2005 verschijnen.
- In 2006 zal waarschijnlijk het Opleidingsfonds in werking treden. Dit fonds zal de financiering van de medisch specialistische vervolgopleidingen beheren. De opleiding tot klinisch chemicus zal in het opleidingsfonds opgenomen worden.
- De regeling van het beroep klinisch chemicus conform art.34 Wet BIG werd eerder gepubliceerd als voorgenomen besluit in de Staatscourant. Medio 2004 heeft de minister van VWS, volgend op een bezwaarschrift van de NVZ, uiteindelijk het voorgenomen besluit ingetrokken. De NVKC heeft hier formeel bezwaar tegen gemaakt.
- De regio's zijn divers en in beweging. Veel regio's zijn aan het fuseren of reeds gefuseerd naar grotere verbanden. De voornaamste reden is de fusiegolf tussen de ziekenhuizen, waardoor het aantal zelfstandige ziekenhuizen en dus ook klinisch-chemische laboratoria afneemt. Tevens zien we dat gemeenschappelijke facetten, die de regio's van oudsher binden, zoals analistenopleiding, bloedbanken of gemeenschappelijke QC-monsters een minder grote rol spelen. Het bezoek aan de regiovergaderingen daalt. Het bestuur heeft in haar najaarsledenvergadering toegezegd een vergadering van de regiovertegenwoordigers hierover te willen faciliteren.
- De opleidingen voor de klinisch-chemische analisten zijn sterk in beweging. De MLO-scholen zijn landelijk goed georganiseerd en zijn hun onderwijsvormen aan het herstructureren, waarbij gekozen is voor een brede basisopleiding met enkele uitstroombifferentiaties volgens de probleemgerichte onderwijsstructuur. De HLO-scholen hebben geen landelijke structuur. Wel zien we dat daar ook een reorganisatie plaatsvindt richting brede basis en probleemgericht onderwijs, waar de werkgevers (klinische laboratoria) eerder en meer bij betrokken worden.
- De gesprekken met de aanpalende beroepsverenigingen verlopen voorspoedig. Gekeken is naar gemeenschappelijke belangen en er zijn werkgroepen ingericht die daar verder uitwerking aan geven. Momenteel zijn er twee werkgroepen. Een werkgroep kijkt naar de samenwerking betreffende één tijdschrift en de andere werkgroep onderzoekt de samenwerking binnen de opleiding. De gesprekken worden gevoerd met vertegenwoordigers van de volgende laboratoriumspecialismen: klinisch embryologen, medisch immunologen, transplantatie-immunologen, de laboratoriumspecialismen die behoren tot de Nederlandse Anthropogenetische Vereniging (NAV/VKGL) en de arts klinische chemie. Separaat is enkele malen overleg gevoerd met de voorzitters van de VAL en de NVVP (Nederlandse Vereniging voor Pathologie) over het MSRC-register c.q. de opleiding.
- In 2004 heeft een oriënterend gesprek plaatsgevonden met de OMS over het lidmaatschap van de klinisch chemicus. In 2005 zullen verdere gesprekken plaatsvinden met de OMS om het lidmaatschap verder vorm te geven.
- De website 'medischlab.nl' floreert goed. In 2004 zijn ook de medisch microbiologen toegetreden. De Werkgroep Publieksvragen beantwoordt nu ook de vragen die op deze website worden gesteld. Dit geeft onze vereniging goede PR.
- De ontwikkelingen op het gebied van zelftesten gaan in snel tempo door. Tijdens de beleidsdag heeft het bestuur het onderwerp besproken en besloten tijdens de voorjaarsvergadering 2005 te Lunteren een dagdeel hieraan te wijden.
- De pilot 'e-learning' is gestart met de CBO-consensus bloedtransfusie. Gedacht wordt via 'e-learning' niet alleen kennis over te dragen, maar ook een continue kennisoverdracht te creëren. De cursus is tot nu toe een succes.
- De NVKC wil haar 'corporate members' meer betrekken bij de vereniging. Zo krijgen 'corporate members' korting op reclames in het Tijdschrift, kunnen zij een logo plaatsen op de website en hebben zij voorrang bij standverhuur tijdens de algemene vergadering van de NVKC.
- De NVKC heeft een bestuurlijk overleg gehad met de koepel van de klinisch-genetische centra. Afsproken is een gemeenschappelijke werkgroep te vormen, die een voorstel formuleert betreffende een door VWS verlangde netwerkstructuur.
- De NVKC heeft een werkgroep ingesteld die de opleiding van de klinisch chemici gaat herstructureren, op verzoek van VWS. Door de NFU is een commissie β-opleidingen ingesteld om de aansluiting van de BaMa-structuur op de vervolgopleiding te onderzoeken. Door VWS is een stuurgroep Modernisering Opleidingen en Beroepen in de Gezondheidszorg (MOBG) ingericht, die dit voor alle beroepen in de zorg aanstuurt.
- Het bestuur wil de Commissie Kwaliteit en de Commissie Richtlijnen integreren, zodat er een Commissie Kwaliteit komt die ook de (multidisciplinaire) richtlijnen gaat coördineren in navolging van de meeste andere wetenschappelijke verenigingen.

Concilium Clinicum Chemicum

Het concilium kwam in 2004 driemaal bijeen.

In het verslagjaar werd o.a. aandacht besteed aan

- het plan van aanpak voor de herstructurering van de opleiding tot klinisch chemicus
- de Nederlandse opleiding in relatie tot de Europese richtlijnen
- ontwikkelingen binnen de commissie Techniek, Zorg en Opleidingen (TZO, Sminia 2)
- overleg met verwante beroepsgroepen
- inventarisatie van de wetenschappelijke activiteiten
- de relatie tussen de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde en de Vereniging van Artsen Laboratoriumdiagnostiek
- de wenselijkheid tot het opzetten van een masteropleiding klinische chemie
- de ontwikkelingen binnen de VAZ-cie bèta-opleidingen
- de 'draft EC4-guidelines': 'Competence to be a consultant in Clinical Chemistry and Laboratory Medicine'.

Als nieuw lid werd dr. R.T.P. Jansen verwelkomd. Dr. J.W. Janssen trad af als voorzitter van de visitatiecommissie en verliet derhalve het concilium. Hij werd opgevolgd door dr. C.J. Pronk-Admiraal. Na zijn benoeming tot hoogleraar in Utrecht trad prof. dr. W.W. van Solinge toe tot het concilium. Het secretariaat ging eind 2004 over van prof. dr. ir. H.L. Vader naar prof. dr. M.A. Blankenstein.

Commissie Automatisering, Informatisering en Communicatie Technologie 2004

De commissie en de werkgroep 'Automatisering, Informatisering en Communicatie Technologie' (AICT) hebben zich in het verslagjaar (oktober 2003 tot november 2004) met diverse onderwerpen beziggehouden. Automatisering, informatisering en communicatietechnologie zijn kritische succesfactoren in de laboratoriumgeneeskunde. Vandaar dat de commissie en de werkgroep AICT, gevraagd en ongevraagd, adviseren aan de NVKC en VAL, de besturen, de commissies en de individuele leden, over AICT-toepassingen binnen het verenigingsvakgebied. Deze adviezen worden in woord en geschrift gegeven. In het afgelopen jaar hebben de commissie en de werkgroep AICT vijf keer gezamenlijk vergaderd. Een aantal leden van de commissie en werkgroep is vertegenwoordiger in andere organen die zich beziggehouden met automatisering, informatisering en communicatietechnologie. De afstemming van de standpunten onderling is onderwerp van de besprekingen waarbij dan tevens de verkregen informatie uitgewisseld wordt.

Het AICT-symposium 2003 vond plaats op 11 november 2003 in de Reehorst te Ede. De rode draad van de bijeenkomst was het gebruik van een elektronisch patientendossier in alle mogelijke vormen. Er waren 9 sprekers over dit onderwerp uitgenodigd, van wie Glenn Edwards uit Perth, Australië, de langste reis had gemaakt. De bijdragen van de sprekers zijn in het Ned Tijdschr Klin Chem Labgeneesk van

juli 2004 gepubliceerd. Naast de voordrachten waren als gebruikelijk ook stands te zien waarin de verschillende firma's (20) hun soft- en hardwareproducten konden tonen. Meer dan 200 mensen hebben het symposium bijgewoond. De evaluatie van het symposium leerde dat de Reehorst is een goed onderkomen voor zo'n symposium is, maar er waren ook stemmen voor zo'n bijeenkomst in een academisch ziekenhuis. Mede dankzij de sponsoring door de firma's via de standhuur kon de deelnameprijs laag gehouden worden en was het resultaat van het geheel positief.

Het symposium "Laboratory Automation: Smart Strategies for Success" dat op 22 en 23 maart 2004 in de RAI plaatsvond, was volledig volgeboekt met deelnemers uit bijna alle Europese landen, maar ook uit de Verenigde Staten, Canada, Japan en Australië. De commissie was betrokken als denktank voor het programma en de vormgeving. Het aantal aanmeldingen overtrof de geplande capaciteit met 70 %. Ook in 2005 zal de secretaris van de commissie namens de NVKC in de organisatie van het symposium deelnemen. Voor 2005 is de geplande capaciteit verhoogd naar 400 deelnemers. Het symposium heeft voor de penningmeester van de NVKC een positief financieel resultaat van circa \$ 10.000 opgeleverd.

Tijdens dit verenigingsjaar zijn dr. ir. B.E.P.B. Balleux en drs. H. Steigstra, beiden lid van de NVKC, toegetreden tot de commissie AICT. Dr. C.H.E. Boel, lid van de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie, heeft eveneens het lidmaatschap van de commissie AICT aanvaard.

Door dr. C.H.H. Schoenmakers is, als discussieresultaat van een tweetal commissievergaderingen, een document over bewaartermijnen naar het NTKC gestuurd.

In overleg met het bestuur van de NVKC zal de werkgroep AICT opgeheven worden en de leden daarvan toetreden tot de commissie AICT.

Commissie Klinisch Chemicus in Opleiding

Samenstelling van de commissie

Wegens beëindiging van de opleiding zijn dr. A.K. Stroobants, dr. R. Triepels (secretaris) en drs. K. Vroonhof (voorzitter) uit de commissie getreden. Zij werden na goedkeuring van het NVKC-bestuur in hun functies opgevolgd door dr. P. Verschuure, dr. J. van de Ven en dr. K.M.T. de Bruyn, respectievelijk. Verder bestond de commissie uit dr. Y.C.M. de Hingh, dr. H.J. Vermeer en dr. F.M. Verheijen.

Activiteiten

De commissie vergaderde acht keer in 2004, waarvan viermaal op het NVKC-kantoor te Utrecht en viermaal telefonisch. Zoals gebruikelijk werd tweemaal een algemene ledenvergadering (ALV) georganiseerd. Gekoppeld aan de voorjaars-ALV op 25 mei in het Sint Antonius Ziekenhuis te Nieuwegein, werd het KCio-voorjaarsymposium 2004 voor KCio's en hun opleiders georganiseerd met als thema 'Aanpalende Specialismen'. De uitkomsten van de discussies zijn gebundeld met een verslag van het najaarssymposium 2003 in een stuk getiteld: Klinische Chemie en haar

toekomst: Ontwikkelingen en de relatie tot aanpalende laboratoriumspecialismen. Dit is aan het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde (NTKC) aangeboden ter publicatie. De najaars-ALV werd gehouden op 13 oktober 2004 (Florin&Firkin) te Utrecht. Het Najaarssymposium 2004 werd samen met de Belgische Klinisch Biologen in opleiding georganiseerd. Dit vond plaats te Tilburg op 26 november 2004 en had als thema 'België-Nederland: Wat kunnen we van elkaar leren?'

Gestart werd met een nieuwsbrief voor de KCio's. De eerste editie kwam in april 2004 uit onder redactie van de commissie KCio. De bedoeling is de deze tweemaal per jaar, tussen de ALV's in, uit te brengen. Op diverse punten is samengewerkt met de registratiecommissie (RC).

- De commissie KCio is door de RC betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe opleidingsreglement. In 2004 kwam de samenstelling van zowel het huishoudelijk- als het opleidingsreglement tot een afronding en werden deze besproken tijdens de voorjaars-ALV van de NVKC.
- Op 9 september 2004 heeft het jaarlijks gesprek tussen RC en de commissie plaatsgevonden. Hierin werden het door de RC vernieuwde opleidingsschema en de voortgangsrapportage besproken. Overeengekomen is dat de volgorde en uren binnen het opleidingsschema (binnen een aantal regels) zijn aan te passen aan individuele situaties. Bekeken wordt nog hoe management en kwaliteitsbewaking als rode draden kunnen worden vlechtten in het schema. Managementoverleg wordt toegevoegd aan de niet-klinische contacten. De voortgangsrapportage wordt als middel en niet als doel op zich beschouwd.
- Met de RC blijft de commissie in overleg over management in de opleiding, het gebruik van het dossier KCio voor registratie en de checklist tijdens de opleiding.

Een delegatie van de commissie heeft op 3 november 2004 de opleidersvergadering bijgewoond. Afsproken is dit overleg weer jaarlijks plaats te doen vinden. Daarbij is door de commissie KCio naar voren gebracht: 1. het streven van de commissie naar een betere participatie van de opleiders aan de tentamenvorbereidingsdagen; 2. management binnen de opleiding, nu te vrijblijvend; 3. de vraag hoe de opkomst van de opleiders bij onze symposia vergroot kan worden.

Het NVKC-bestuur heeft het extern bureau Prismant opdracht gegeven om de behoefte aan KC's in de toekomst in kaart te brengen. Bij dit onderzoek is een expertgroep betrokken. Drs. K. Vroonhof is daarin namens de commissie KCio actief geweest.

Diverse KCio's hebben zich bij de commissie gemeld voor het starten van een nieuwe intervisiegroep. De financiële ondersteuning vanuit de NVKC is echter een probleem gebleken. Op 13 oktober heeft een delegatie van de commissie over intervisie gesproken met het bestuur van de NVKC. Er is nog geen besluit over hoe intervisie voor KCio's vervolgd gaat worden, maar de commissie KCio blijft dit onderwerp als aandachtspunt houden.

Het initiatief is genomen om te regelen dat elke KCio tijdens het opleidingsjaar hematologie een uitnodiging krijgt om een bezoek te brengen aan de regionale bloedbank. Sanquin staat daar positief tegenover. De commissie probeert de organisatie daarvan te structureren. Tevens werd op verzoek van veel KCio's geregeld dat derde- of vierdejaars KCio's uitgenodigd worden om mee te lopen bij een CCKL-audit. Evaluatie van dit initiatief in 2004 liet zien dat dit een goed vervolg heeft gekregen.

In 2004 is een procedure opgestart om ervoor te zorgen dat de opleiders en overige geregistreerde klinisch chemici nog actiever bij de invulling van de tentamenvorbereidingsdagen in 2005 betrokken raken.

De commissie heeft geprobeerd de mogelijkheden op de NVKC-website goed te benutten en informatie betreffende de opleiding te actualiseren. Dr. R. Triepels regelde een digikantoor voor de commissie KCio's op de website. Daarnaast werd een elektronisch smoenboek van KCio's gerealiseerd. De KCio-informatiefolder werd vernieuwd. Op 11 februari 2004 werd de tentamenvorbereiding op het NVKC-kantoor te Utrecht in gang gezet met een bijeenkomst voor de betreffende KCio's. Daarbij werd het verzoek gedaan om dit jaar zowel de samenvattingen Algemene Klinische Chemie en Endocrinologie en Erfelijke Metabole Ziekten die op de website staan, te vernieuwen. Hieraan werd voor de AKC gehoor gegeven.

De commissie heeft zich ingespannen om de mening van KCio's en hun opleiders over diverse aan de opleiding gerelateerde onderwerpen in kaart te brengen. Er werd een enquête gehouden over de examens van 2003. De resultaten daarvan werden uitgewerkt en aangeboden aan de examencommissie. De resultaten van een in 2003 gehouden enquête onder KCio's en opleiders over de opleiding werden uitgewerkt. Getracht zal worden deze te publiceren in het NTKC. In 2003 werd tevens een enquête gehouden over managementparticipatie tijdens de opleiding onder alle KCio's. Na uitwerking daarvan in 2004 hebben de resultaten geleid tot een structurele aanpassing van de verplichte managementcursus voor KCio's.

In 2003 heeft prof.dr. J.B.J. Soons de commissie officieel medegedeeld dat hij de functie van vertrouwenspersoon voor KCio's wilde beëindigen. De commissie heeft een opvolger gezocht en deze na verkregen goedkeuring van het NVKC-bestuur bekend gemaakt bij de RC. Tijdens de najaars-ALV was de nieuwe vertrouwenspersoon, dr.ir. P.S.H. Kuppens, aanwezig en heeft zichzelf voorgesteld aan de KCio's.

Ter stimulering van de onderlinge contacten tussen KCio's werd ook dit jaar door de commissie een zeiluitje georganiseerd. Dit vond plaats op 16 en 17 juli 2004. Daarnaast werd aansluitend op de najaars-ALV, die dit jaar werd losgekoppeld van het najaarssymposium, een wijnproeverij georganiseerd.

Deelname door KCio's in NVKC-commissies/werkgroepen

In 2004 werden voorbereidingen getroffen tot herstructurering van de opleiding klinische chemie, aansluitend op een discussiemiddag gehouden tijdens het

NVVC-voorjaarscongres 2004. Daarvoor werd vanuit de NVVC een commissie onder leiding van prof.dr. H. Willems opgericht die de herstructurering in 2005 gaat uitwerken. Namens de KCio's zal dr. A.K. Boer deelnemen aan deze projectgroep. Dr.ir. A.W.H.M. Kuypers is wegens afronding van de opleiding gestopt met de commissie PAOKC. Dr. N. Ajubi zal deze functie overnemen.

Commissie Kwaliteit

In het afgelopen jaar heeft de commissie naast vier reguliere vergaderingen ook enkele discussiemiddagen gehouden waarbij elke keer een thema centraal stond.

Als eerste heeft het thema 'point-of-care testing' (POCT) centraal gestaan waarbij dr. M.H.M. Thelen als inleider drie aspecten van POCT aan de beurt liet komen, namelijk POCT in ziekenhuis (gasten: dr. H.J.M. van Rijn en mw. I. Veldhuizen), POCT buiten ziekenhuis door patiënt, met name langetermijn/chronisch gebruiker (discussie met dr. K. Miedema en dr.ir. R.J. Slingerland) en POCT in handen van professional buiten ziekenhuis, waarbij S. Flikweert, huisarts, als vertegenwoordiger van de NHG een inleidende rol vertolkte. Naar aanleiding van het laatste discussie zullen er t.b.v. de 1^e lijn richtlijnen/instructies voor POCT-applicaties op papier gezet worden.

Vervolgens zijn in afzonderlijke themamiddagen 'Indicatoren' en 'Management review' de revue gepasseerd. Bij indicatoren hielden dr. P.C.M. Bartels, dr. ir. J.P.M. Wielders en dr. J.J.H. Hens (gastspreker) inleidingen over respectievelijk 'Volger-koploper', 'Management review en balanced score card' en 'De Balanced score card in prestatie-indicatoren t.b.v. het management review' waarna discussie volgde. In de themamiddag 'Management review' heeft Wielders nog een korte aanvulling gegeven op aspecten die tijdens een eerdere themamiddag reeds aanbod zijn geweest. Daarnaast zijn diverse onderwerpen in de reguliere vergaderingen besproken, namelijk het verzoek van het bestuur voor mogelijke samenwerking met de commissie richtlijnen; CCKL en de gevolgen voor en de inbreng vanuit de klinische chemie. Buiting was als vertegenwoordiger aanwezig bij de vergadering van het dagelijks bestuur met de regio-vertegenwoordigers en commissievoorzitters.

Naar aanleiding van de CCKL Praktijkrichtlijn IV die momenteel gedrukt wordt heeft de commissie besloten het Model Kwaliteitshandboek te reviseren en deze aan te passen aan de toekomstige praktijkrichtlijn.

Ook is er een start gemaakt met de organisatie van een PAOKC over kwaliteit waarbij indicatoren, bedrijfsvoering, professie en output een plaats zullen krijgen. Indien alles volgens planning loopt zal medio juni 2005 deze PAOKC gaan plaatsvinden

In het NTKC hebben leden van de commissie kwaliteit een verslag aangeboden voor publicatie, dat niet veel later ook geaccepteerd is, waarin het IVD-symposium uit 2003 verslagen en een nadere beschouwing gegeven werd.

Er heeft in het afgelopen jaar wisseling van dienst

plaatsgevonden, namelijk drs. C.M.C. Bank heeft de commissie verlaten na vele jaren trouwe dienst en dr. D. van Loon en mw. dr. I.A. Haagen (namens het bestuur) hebben de commissie versterkt.

Commissie Medisch Laboratoriumonderwijs

Overleggen en bijeenkomsten

De onderwijscommissie participeert in het Platform Beroepenveld Medisch Laboratoriumonderwijs (verder 'het platform' genoemd), het centrale overlegorgaan van alle bij het laboratoriumonderwijs betrokken beroepsgroepen. De Nederlandse Vereniging voor Medisch Laboratoriummedewerkers (NVML), de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM), de Nederlandse Vereniging voor Pathologie (NVP) en de NVVC. Iedere vereniging brengt twee leden en twee plaatsvervangende leden in vanuit hun onderwijscommissie. Het secretariaat berust bij de NVML.

Vanuit het platform nemen afgevaardigden deel aan landelijke overlegstructuren voor het middelbaar en hoger laboratoriumberoeps- en beroeps- en hoger laboratoriumonderwijs. Het overkoepelend orgaan van het middelbaar beroeps- en hoger laboratoriumonderwijs is de stichting vakopleiding in de procestechnologie (VaPro), waaronder de Landelijke Adviescommissie Laboratoriumtechniek (LAL) ressorteert. Het Platform heeft een afgevaardigde in deze adviescommissie. De HBO-raad is de belangenvereniging en werkgeversvereniging van de 45 hogescholen in Nederland. Contact tussen beroepenveld van het laboratorium en de HBO-raad bestaat nagenoeg niet. De commissie arbeid en onderwijs die hiervoor in het leven is geroepen is op sterven na dood. De onderwijscommissie heeft in 2004 drie maal vergaderd.

Personele wisselingen

In juni zijn collegae Van den Berg en Bijster gestopt met hun activiteiten voor de onderwijscommissie en uitgegeten onder dankzegging voor de vele jaren actieve inzet. De nieuwe leden Ten Boekel en Elisen zijn in 2003 reeds aangetreden.

De onderwijscommissie wordt vertegenwoordigd in het platform door Elisen, in de commissie overleg onderwijs en arbeid door Ten Boekel en in de paritaire commissie van de VAPRO door Hessels.

Activiteiten

Als vervolg op het onderwijs-symposium in 2003 is dhr. Smits van NVZ uitgenodigd door het Platform en is in een van de vergaderingen gediscussieerd over de veranderingen van (bekostiging van) het onderwijs binnen de medische sector. Dit mede naar aanleiding van een brief van minister Hoogervorst (december 2003) aan de Tweede Kamer over bekostiging van de zorgopleidingen. De mogelijkheid voor de laboratoriumopleidingen hierbij aan te sluiten lijkt niet groot. Op een brief van het Platform aan de minister, met een verzoek onderzoek te doen naar een nieuwe duale opleiding ingekaderd in de nieuwe bekostigingssystematiek voor zorg opleidingen, is kort en krachtig met 'nee' geantwoord. Eveneens als vervolg op het symposium hebben Elisen en Ten Boekel op verzoek van

het NVKC-bestuur het initiatief genomen een artikel te schrijven voor het Tijdschrift over de toekomst van de laboratoriumopleidingen.

Vraaggestuurd onderwijs is het motto voor de komende jaren binnen het HLO: "Een sterkere oriëntatie op de vraag van de individuele student en meer diversiteit in het aanbod zullen een positieve invloed hebben op doorstroom en rendement". Om dit te realiseren zijn de afgelopen twee jaar de bachelor-masterstructuur ingevoerd en het competentiegericht leren. Dit heeft ertoe geleid dat het onderwijs in steeds minder strak afgebakende opleidingen wordt vormgegeven, ook over traditionele opleidingsgrenzen heen. De introductie van major-minormodellen vergroot de keuzevrijheid van studenten. Het werken met eindtermen past niet in dit onderwijsmodel. Echter een goede manier van toetsen van vaardigheden is nog niet voorhanden en waarborg voor voldoende (medisch-)wetenschappelijke kennis is er nauwelijks. Er wordt wel gesproken over zgn. erkenning van verworven competenties (ecv's), maar vaststellen van normen en kwaliteitsborging van deze ecv's staan nog in de kinderschoenen. Het overheidsbeleid is erop gericht dat de onderwijsinstellingen steeds meer vrijheid krijgt bij de inrichting van het onderwijsproces, wat maakt dat het bedrijfsleven weinig invloed heeft op ontwikkelingen in het HLO. Op regionaal niveau (werkveldcommissies) is contact tussen HLO en laboratoria daarom van eminent belang.

In 2004 is een start gemaakt met een drastische vernieuwing van het middelbaar beroepsonderwijs, de competentiegerichte kwalificatiestructuur. In 2004 zijn voor alle beroepen een beroepscompetentieprofiel (BCP) opgesteld, in samenwerking met het beroepenveld. Het platform en andere afgevaardigden van diverse laboratoria hebben hier een bijdrage aan geleverd. Op basis van deze BCP's is in 2004 een gezamenlijk kwalificatieprofiel opgesteld voor beginnend beroepsbeoefenaar met differentiatie voor (micro)biologie, pathologie en klinische chemie op niveau 4. Deze zal binnenkort worden aangeboden aan de paritaire commissie van de VAPRO die deze vast moet stellen. Zowel het BCP als KP zullen op de website van de onderwijscommissie worden geplaatst. Deze onderwijsvorm zal formeel in 2007 van start gaan, maar op veel scholen wordt al vooruitgelopen op deze ontwikkelingen, vooral waar het gaat om uitbreiding van de beroepspraktijkvorming (bpv-'stage') en gebruik van casuïstiek in de opleiding. Ook hier is de zorg omtrent het behoud van kennisniveau en de manier van toetsing van competenties. Vanwege de betere organisatiegraad van het middelbaar onderwijs en de actieve opstelling van de VAPRO hierin is de invloed van de laboratoria op landelijk niveau beter geregeld, maar op regionaal niveau over het algemeen moeilijker.

Instream studenten

Voor biologie en medisch laboratoriumonderzoek zijn in 2004 938 studenten ingeschreven, een stijging van 152 t.o.v. 2003 en bijna weer op het niveau van 2000. Slechts een klein deel hiervan doet klinische chemie, met name de doorstromers van MLO naar HLO kie-

zen massaal voor andere richtingen. De ervaring van (een deel van) de MLO-ers tijdens de bpv op de klinisch-chemische laboratoria is niet goed genoeg. Voor het MLO lijkt het aantal eerstejaars zich te stabiliseren op ca. 1000 per jaar vanaf 2000.

Commissie Post Academisch Onderwijs Klinische Chemie (PAOKC) en de gelijknamige stichting

Dit verslagjaar trad dr. G.C.M. Kusters af als secretaris van de PAOKC-commissie en daarmee ook automatisch als secretaris van de stichting PAOKC. Dr. H. Kemperman is de nieuwe secretaris van zowel de PAOKC-commissie als de stichting PAOKC. Dr. R.M.J. Hoedemakers en dr. P.H.M. Kuijper zijn getreden als lid.

De commissie vergaderde vier maal volgens het reguliere schema. De stichting vergaderde één maal.

De cursussen die dit jaar werden georganiseerd waren: 'Fertiliteit', 7 april te Utrecht; 'Stolling: Van waternaval naar vliegwielen', 8 juni te Eindhoven, 'Zwangerschap, baring en het jonge kind', 16 september te Zwolle en 'Hypofysetumoren', 4 november te Enschede. Daarnaast werd in oktober de eerste cursus op basis van 'e-learning' als pilot gestart met als onderwerp de Richtlijn Bloedtransfusie. De reguliere cursussen werden goed bezocht en de beoordeling door de deelnemers was positief. Voor details wordt u verwezen naar de website van de vereniging. De pilot cursus Bloedtransfusie op basis van 'e-learning' is enthousiast ontvangen en in de eerste weken na de start intensief bezocht. Een definitieve evaluatie volgt eind 2005.

Commissie PR en Communicatie

In 2004 zijn de Commissies PR en Publieksvragen en Internet opgegaan in de nieuwe Commissie PR en Communicatie. De webredactie en de werkgroep Publieksvragen vallen onder deze nieuwe commissie, waarvoor een huishoudelijk reglement is opgesteld. Tevens is een calamiteitenplan opgesteld waardoor de continuïteit van de digitale infrastructuur van de Vereniging wordt gewaarborgd.

Publieksvragen

Naar aanleiding van een bijeenkomst van de werkgroep Publieksvragen in februari zijn maatregelen getroffen om de kwaliteit van de beantwoording van publieksvragen te verhogen en te borgen. Vragenstellers worden uitdrukkelijk uitgenodigd om bij onvoldoende of onduidelijke beantwoording of verdere vragen opnieuw te reageren. Alle leden van de werkgroep krijgen antwoorden op vragen via een eigen besloten e-maillist te zien en hebben de mogelijkheid om via een 'geeltje' te reageren op het antwoord. Om te voorkomen dat scholieren en studenten de rubriek 'misbruiken' is de introductietekst aangepast en een FAQ gemaakt. Dit leverde aanzienlijk minder van deze vragen op. Op de vragenpagina van 'medischlab.nl' is een rechtstreekse link gemaakt zodat de vragen die daar gesteld worden nu ook door de NVKC-werkgroep worden beantwoord. Het aantal vragen is hierdoor substantieel toegenomen tot gemiddeld 4 per week. Ten behoeve van een 'abstract'

voor het Voorjaarscongres 2005 is een uitgebreide analyse gemaakt van aard en inhoud van de vragen en zijn gegevens van de vragenstellers geïnventariseerd. Hierover zal ook gepubliceerd worden in het NTKC. Met TNO is contact gezocht om de rubriek 'Publieksinformatie' in aanmerking te laten komen voor het QMIC-keurmerk, een kwaliteitskeurmerk voor medische websites. De Commissie heeft hier vervolgens van afgezien omdat dit aanzienlijke financiële consequenties en veel werk met zich mee zou brengen, terwijl onduidelijk bleef wat de meeropbrengst hiervan zou zijn.

De website

Op de website zijn op het besloten gedeelte voor alle commissies en werkgroepen 'digitale kantoren' ingericht. Op het Beroepsbelangenpunt is een database opgenomen waarin (vervroegd) gepensioneerd zijn opgenomen die collegae met een tijdelijk probleem kunnen ondersteunen. Om leden kennis te laten nemen van relevante stukken is de nieuwe rubriek 'Kiosk' aangemaakt. De vergaderruimtes op het NVKC-bureau kunnen nu door leden via de website worden gereserveerd. Niet-leden kunnen inzien op welke dagen ruimtes beschikbaar zijn. Op verzoek van de Wetenschapscommissie is een aanvang gemaakt met het ontwerpen een onderzoeksdatabase welke tijdens het voorjaarscongres zal worden gepresenteerd.

Diversen

In afwachting van de totstandkoming van het nieuwe Probleemgericht Aanvraagformulier is een aanvang gemaakt met de vervaardiging van een zogenaamd 'dood' formulier waarin afkortingen van onderzoek worden uitgelegd. Dit is in concept gereed.

De Commissie heeft zich na de publicatie van het boek over Zelftesten door de Consumentenbond in 2003 gebogen over een follow-up in de vorm van een keurmerk of testpanel. Overleg met SAN, Diagned en NHG in deze heeft weinig opgeleverd; het onderwerp komt nu, voorbereid door de Commissie, in de vorm van een plenaire sessie over 'direct-access testing' terug op het Voorjaarscongres 2005.

De OMS heeft het initiatief genomen om te komen tot standaardisatie van patiëntenvoorlichting. De Commissie participeert hierin.

Op initiatief van de Commissie is nu ook het Laboratorium opgenomen in Elsevier's Beste Ziekenhuizenparade.

Historische Commissie

In het verslagjaar 2004 heeft de commissie verder invulling gegeven aan haar taak. Naar de letter door de inrichting van een vitrine in het bureau van de NVKC en het publiceren van historische verhandelingen, figuurlijk door in de weer te gaan met de bijeengebrachte verzamelingen van documenten, boeken, apparatuur et cetera uit te breiden, te ordenen en, dat geldt met name voor de bijeengebrachte verenigings-, commissie- en persoonlijke archieven, op te schonen en te saneren. Op verzoek van het bestuur NVKC werd een nieuw beleidsplan opgesteld waarvan de es-

sentie is: conserveren en exposeren van wat eerder is bijeengebracht; publiceren wat zich daarvoor leent en publicatie verdient. De commissie kwam 3 maal bijeen; daarnaast waren er een aantal werkbesprekingen waarbij commissieleden zich beijerden delen van het archief te saneren. De samenstelling van de commissie heeft enige verandering ondergaan: dr. L.O.M.J. Smithuis zag zich genoodzaakt terug te treden; dr. N.J. Verhoef versterkte de gelederen. Contacten met de Historische Commissie van de KNCV leidden ertoe dat prof. dr. E. Hamburg als buitengewoon lid toetrad tot de commissie.

Redactie Commissie

Er waren in het verslagjaar geen veranderingen in de samenstelling van de Redactie Commissie. De hoofdredacteur, plaatsvervangend hoofdredacteur en eindredacteur kwamen 6 maal bijeen voor de bespreking van de kopij bij Drukkerij Verhagen te Veldhoven. De redactie vergaderde tweemaal.

In 2004 verschenen 5 overzichten, 1 (!) artikel, 6 bijdragen 'Uit de laboratoriumpraktijk' en 5 beschouwingen. Daarnaast verschenen 4 symposiumverslagen waarvan er 2 bestonden uit 'abstracts' danwel 'short communications' van de sprekers en 2 een integrale samenvatting vormden. Dit vormde bij elkaar 3 reguliere nummers. Daarnaast was er het maartnummer met 96 posterabstracts, 24 samenvattingen van presentaties, de examens en de jaarverslagen; het mei-nummer met als thema 'immunologie' en het septembernummer met 22 'short communications' naar aanleiding van het symposium in Lunteren. Ook werden een oratie, het huishoudelijk reglement behorend bij het opleidings- en examenreglement NVKC en de postabstracts van de Werkgroep Moleculaire Biologische Diagnostiek gepubliceerd. Duidelijk is dat het NTKC de afgelopen jaren ingrijpend van inhoud is veranderd en dat de keuze de frequentie van verschijnen vanaf 2005 terug te brengen tot 4x per jaar een noodzakelijke maar ook een verstandige is. Gelukkig bestaan er binnen de redactie veel ideeën voor themanummers en de opgestarte besprekingen in het kader van het 5-partijenoverleg geven ook veel hoop voor de toekomst. De ingezette verbreding met het oog op 'laboratoriumdiagnostiek' biedt duidelijk mogelijkheden.

Registratie Commissie

De RC kwam dit verslagjaar 11 maal bijeen, waarvan 5 maal telefonisch. In het kader van het nieuwe examenreglement kwam de Examen Commissie (samengesteld uit een aantal leden van de RC) vanaf 1 mei 3 maal bijeen. Aan 4 kandidaten werd een getuigschrift uitgereikt.

Het aantal herregistraties binnen cohort III (1 jan 2004) bedroeg 7 terwijl in cohort IV (1 jan 2005) tot nu toe 26 herregistraties werden gerealiseerd. Van de cohorten I tm IV hebben zich nu in totaal 120 van de daarvoor in aanmerking komende 168 registerleden geherregistreerd. In 2004 werden 9 nieuwe registerleden ingeschreven. In het kader van de overgangsregeling werd 1 registratie in het aandachtsgebied Hematologie gerealiseerd.

De opleidingsvoorwaarden werden vastgesteld voor 11 kcio's en 4 voor opleidingen in de aandachtgebieden waarvan 2 in de hematologie, 1 in EMZ en 1 in de endocrinologie.

De Commissie heeft de rapportages van 17 voortgangsgesprekken en 7 eindgesprekken behandeld.

Van 11 instituten werd de opleidingsbevoegdheid verlengd, er is 1 nieuw opleidingsinstituut erkend en er werden 5 AB-opleidingen toegekend. Van 1 instituut werd de opleidingsbevoegdheid opgeschort.

In het kader van de aandachtsgebieden werd voor 1 instituut de opleidingsbevoegdheid voor EMZ verlengd en werd aan 3 nieuwe instituten opleidingsbevoegdheid verleend waarvan 2 voor Hematologie en 1 voor Endocrinologie.

Verder werd tijdens de voorjaars-ALV het nieuw Huishoudelijk Reglement behorend bij het Opleidingsreglement geaccordeerd, waarvan de implementatie middels nieuwe formulieren werd geregeld. Deze zijn vervolgens toegankelijk gemaakt via de website. Tijdens dezelfde ALV werd ook het Registratiereglement aangepast zodat het synchroon loopt met de Europese regelingen. Alle relevante documenten werden gebundeld in het Registratiehandboek voor de leden van de Commissie.

Overleg werd gevoerd met de CAN (commissie accreditatie nascholing), de VC (2x) en met de CieKcio. Daarnaast werd voorafgaand aan de najaars-ALV nog een opleidingsbijeenkomst gehouden, waarbij o.a. aandacht werd besteed aan de vele veranderingen welke hebben plaatsgevonden.

De RC is nauw betrokken bij het zogenoemde 6-partijen overleg, waarin 6 verenigingen van medische laboratoriumspecialisten de mogelijkheden onderzoeken een deel van hun opleidingen gezamenlijk vorm te geven.

Daarnaast participeert de RC in de Werkgroep Herstructurering Opleiding, die op verzoek van de minister voorbereidingen treft de structuur van de opleiding tot klinisch chemicus aan te passen aan de eisen van de toekomst. Tijdens het voorjaarscongres in Lunteren werd een brede discussie gevoerd over de opleiding en het beroepsbeeld van de klinisch chemicus. De resultaten van deze discussie zullen worden gebruikt als input voor de herstructurering.

In het kader van de EC4 werd 1 collega erkend als Europees Klinisch Chemicus. Aan het einde van het verslagjaar waren 59 Nederlandse klinisch chemici ook Europees geregistreerd. In 2005 zijn de eerste herregistraties als 'EurClinChem' te verwachten.

In januari 2004 nam secretaris drs. J. Baak afscheid van de Commissie. Hij werd in deze functie opgevolgd door dr. J. ten Kate. Drs. J.M.F. Bergkamp trad toe als nieuw lid.

Tentamencommissie

In het jaar 2004 verliet collega De Metz de tentamencommissie in verband het feit dat zijn lidmaatschap onverenigbaar met dat van de visitatiecommissie was geworden. Collega J.W. Smit werd bereid gevonden zitting te nemen in de tentamencommissie voor het aandachtsgebied Hematologie, Bloedtransfusie en Hemostase.

In het begin van 2004 leverde de tentamencommissie haar bijdrage aan het 'Huishoudelijk Reglement behorend bij het Opleidings- en Examenreglement NVKC'.

In het voorjaar werden drie hertentamens hemostase, een hertentamen bloedtransfusie en een hertentamen hematologie afgenomen. Alle kandidaten slaagden voor dit hertentamen.

Op verzoek van de registratiecommissie werd begin 2004 een tentamen endocrinologie en metabolisme afgenomen, de betrokken kandidaat slaagde voor het tentamen.

In het kader van de vaste tentamencyclus werden in 2004 de tentamens algemene klinische chemie, en endocrinologie en metabolisme afgenomen.

De werkgroep Algemene Klinische Chemie 2004 (bestaande uit de collegae J.M.T Klein Gunnewiek, M. Rubens, G. Steen, M.H.M. Thelen, R.W. Wulkan en A.A. Bouman) en de werkgroep Endocrinologie en Metabolisme 2004 (bestaande uit de collegae M.A. Blankenstein, E. Endert, P.M.W. Janssens, E.G.W.M. Lentjes, A.P.M. Schellekens en N.M. Verhoeven) werden belast met de voorbereidingen van de tentamens die gehouden werden op 20 november 2004.

De tentamens werden afgelegd in het Stratenum van het UMC te Utrecht. Alle zeventien deelnemers aan het tentamen algemene klinische chemie slaagden. Van de 23 deelnemers aan het tentamen endocrinologie en metabolisme slaagden er 21. De gezakte kandidaten krijgen begin 2005 een herkansing.

De vragen en modelantwoorden van het tentamen Algemene Klinische Chemie en van het tentamen Endocrinologie en Metabolisme werden eind 2004 op de website van de NVKC geplaatst. Tevens zullen de vragen en antwoorden in het NTKC worden gepubliceerd.

Eind 2004 heeft de tentamencommissie een voorstel tot aanpassing van het curriculum bij de tentamens voor klinisch chemici in opleiding naar de registratiecommissie gestuurd.

Visitatie Commissie

In het verslagjaar is de Commissie 9 maal bijeenge-weest. In de juni-vergadering werd afscheid genomen van voorzitter dr. J.W. Janssen. Hij werd opgevolgd door dr. C.J. Pronk-Admiraal. Ook dr. M.H. de Keijzer verliet de Commissie; ir. S.T. Ijpma nam als nieuw lid zijn plaats in.

In totaal werden 46 visitaties uitgevoerd en verwerkt, waarvan 20 voortgangsgesprekken en 6 eindgesprekken, 11 hervisitatie van instituten, 4 visitaties van B-instituten en 1 nieuw A-instituut. In het kader van de aandachtsgebieden werd 1 instituut gehervisiteerd en 3 nieuwe instituten gevisiteerd.

De VC heeft twee maal overlegd met de Registratie Commissie. In het kader van de invoering het nieuwe huishoudelijk reglement bij het Opleidings- en Examenreglement is voor de leden van de Commissie een Visitatiehandboek samengesteld.

Wetenschapscommissie

In 2004 kwam de Wetenschapscommissie 4 maal in vergadering bijeen. Tijdens de 3^e vergadering trad

drs. F.L.A. Willekens reglementair terug na 8 jaar actieve participatie. Vanwege de veranderde taakstelling en aangepaste samenstelling van de Werkgroep Moleculair Biologische Diagnostiek werd deze commissie eind 2004 ondergebracht onder het bestuur in plaats van als werkgroep onder de wetenschapscommissie. De Werkgroep Klinische Chemometrie kwam daarentegen eind 2004 juist onder verantwoordelijkheid van de Wetenschapscommissie.

Veel aandacht werd dit jaar besteed aan het opzetten van een onderzoeksdatabase voor de klinische chemie. Doel van deze database is onderzoekslijnen in kaart te brengen waarbij kernonderzoekers een primaat hebben in de klinische chemie. De onderzoeksdatabase zal naar verwachting in april worden gepresenteerd op het 58^e congres van de NVKC te Lunteren.

Congressen en bijeenkomsten

Voorjaarscongres

Op 22 en 23 april werd in Congreshotel 'De Werelt' te Lunteren het 57^e congres van de NVKC gehouden. De wetenschapscommissie verzorgde ook dit jaar het wetenschappelijke deel van het programma. Op de eerste dag van het congres werden een drietal plenaire voordrachten gehouden door dr. H. Pijl (LUMC) over neuro-endocriene aspecten van adipositas, prof. dr. M.A. Crawford (London Metropolitan University) over de evolutie van de menselijke hersenen in relatie tot het hedendaagse voedingspatroon en mw. prof. dr. G.J. Navis (AZG) over de invloed van bloeddruk en andere factoren op zoutgevoeligheid. Daarnaast werd aandacht besteed aan de ingediende abstracts in de vorm van postertours op de eerste dag en voordrachten op de tweede dag van het congres.

De 'abstracts' werden dit jaar opnieuw in 3 categorieën ingedeeld, te weten analytisch, klinisch en bedrijfsvoering. Nieuw was echter de wijze van indienen. Voor het eerst werd gebruik gemaakt van de NVKC-website voor het elektronisch inzenden en beoordelen van de 'abstracts', wat zowel door de auteurs als door de commissie als een grote verbetering werd ervaren. Net als vorig jaar werden alle 'abstracts' kritisch beoordeeld op minimale wetenschappelijke eisen van methodiek, studieopzet, concrete resultaten en getrokken conclusies. Dit leidde tot de afwijzing van 5 van de 130 ingediende 'abstracts'. Voor de categorie klinisch werden de meeste 'abstracts' ingediend, namelijk 62 (50%). Voor de categorieën analytisch en bedrijfsvoering waren dit er respectievelijk 48 (38%) en 15 (12%). Uit deze 'abstracts' werden 24 voordrachten gekozen (8 analytisch, 13 klinisch en 3 bedrijfsvoering), die werden gepresenteerd in 3 parallelle sessies. De overige 'abstracts' kregen ruim aandacht tijdens de parallelle postertours, elk onder leiding van een moderator vanuit de wetenschapscommissie.

De posterprijzen werden dit jaar uitgereikt aan L.D. Dikkeschei et al., 'Real time multiplex PCR detection of all known (23) different HLA-B27 alleles' in de categorie analytisch en aan M. Schoorl et al., 'Competentiemanagement: hoe functioneer ik nu en wat wordt in de toekomst van mij verwacht?' in de cate-

gorie bedrijfsvoering. In de categorie klinisch werden maar liefst 2 posterprijzen uitgereikt, namelijk aan S.G. Heil et al., 'The 894 G>T variant of endothelial nitric oxide synthase (eNOS) increases the risk of recurrent venous thrombosis through interaction with elevated homocysteine levels' en aan M. Kamphuis et al., 'Elevated concentration of cerebrospinal fluid tissue transglutaminase in Parkinson's disease indicating apoptosis'. Tevens werden in november 2004, net als in voorgaande jaren, 10 geselecteerde 'abstracts' gepubliceerd in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde in de vorm van een verenigingsverslag. Bovendien werd het septembernummer van het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde vrijwel geheel gewijd aan 'short communications' ingediend naar aanleiding van 'abstracts' van het congres.

Internationale bijeenkomsten

In 2004 vonden geen congressen plaats, waarbij de wetenschapscommissie was betrokken wat betreft inhoudelijke en/of organisatorisch aspecten. Wel was de wetenschapscommissie zijdelings betrokken bij de voorbereidingen voor de Euromedlab-conferentie in Glasgow in 2005 en uiteraard de Euromedlab in Amsterdam in 2007.

Commissies en Prijzen

In 2004 trad op voordracht van de wetenschapscommissie dr. D. van Loon als 'member' toe tot de IFCC commissie 'Reference system of enzymes' en dr. Ch.M. Boersma-Cobbaert tot de IFCC-commissie 'Traceability in Laboratory Medicine'. Daarnaast trad op voordracht van de Wetenschapscommissie dr. P.N. Span als 'advisor' toe tot de NCCLS-subcommissie 'Use of external RNA controls for the quality of gene expression measurements with microarrays and by real-time PCR'.

De Wetenschapscommissie was in 2004 ook meerdere malen betrokken bij de voordracht van kandidaten voor verschillende prijzen. Daarbij werd dit jaar onder andere een kandidaat voorgedragen voor de IFCC 'Distinguished Clinical Chemist Award'.

De Ortho-Clinical Diagnostics prijs voor klinische chemie 2003 werd op het 57^e NVKC congres te Lunteren uitgereikt aan dr. ir. J.B. de Kok (laboratorium voor Klinische Chemie, UMC St. Radboud, Nijmegen).

Werkgroepen

Werkgroep Endocrinologie

In 2004 werd de werkgroep versterkt met dr. ir. B.E.P.B. Ballieux, klinisch chemicus, werkzaam in het LUMC. Van het handboek Endocrinologische Laboratoriumdiagnostiek is een aantal hoofdstukken gereedgekomen. Contacten met de Nederlandse Vereniging voor Endocrinologie en de Nederlandse Internistenvereniging leidden tot het besluit een vast programmaonderdeel betreffende de endocrinologische laboratoriumdiagnostiek op de jaarlijks in februari te houden Klinische Endocrinologiedagen te verzorgen. In samenwerking met de hypofysewerkgroep van het Medisch Spectrum Twente en de regio Oost

van de NVKC werd op 4 november 2004 een PAOKC-cursus gegeven onder de titel: 'Hypofysetumoren, diagnostiek en behandeling'. Voor de jaarlijkse bijeenkomst voor deelnemers aan de rondzendingen van de SKML, sectie Endocrinologie, in december 2004 werd een microsymposium gewijd aan diverse verschijningsvormen van hormonen en tumormerkstoffen, met voordrachten over TSH-iso-vormen, macroprolactine en vrij PSA.

Werkgroep Klinische Chemometrie

De werkgroep Klinische Chemometrie is in het verslagjaar 2004 vijf keer samengekomen. Verschillende onderwerpen zijn binnen de werkgroep aan bod gekomen. Als vervolg op de enquête over het valideren in de Nederlandse laboratoria is er binnen de werkgroep verder gediscussieerd. Dit met het doel na te gaan of het mogelijk is om meer eenheid te krijgen in het autoriseren door middel van een richtlijn. De werkgroep heeft het initiatief genomen om deze richtlijn, mogelijk in de vorm van een publicatie, te ontwikkelen. De beslisbomen van de anemieprotocollen van het Diagnostisch Kompas en het NHG zijn met elkaar vergeleken. De bevindingen van dit onderzoek worden vastgelegd; een 'abstract' is ingediend voor het Voorjaarscongres van 2005. Daarnaast zijn aan de orde gekomen de uitslagen van de peroperatieve PTH-bepaling vergeleken met nucleaire scans, het programma Heartscore en is er een inventarisatie gedaan van combinaties van laboratoriumtesten. Verder zal Lab-Respond weer op de agenda komen. Een aantal van de hiervoor genoemde onderwerpen zullen komend verslagjaar worden uitgewerkt.

Werkgroep Proteomics

Proteomics is een belangrijke ontwikkeling, die zeker gevolgen zal hebben voor de klinische chemie. Identificatie en karakterisering van eiwitten en met name het ontdekken van nieuwe merkers voor ziekten zijn belangrijke uitdagingen van het proteomicsonderzoek. Op dit moment is het een ontwikkeling die hoofdzakelijk gestalte krijgt binnen de academische centra. Belangrijke analysetechnieken zijn tweedimensionale elektroforese of andere eiwitscheidings- of zuiveringsmethodieken, gevolgd door massaspectrometrische identificatie van de eiwitten. De snelle ontwikkelingen binnen dit vakgebied en het te verwachten grote aantal toepassingen binnen de patiëntenzorg, onderstrepen het belang van vroegtijdige participatie van de klinische laboratoria bij de verdere implementatie van proteomics.

De werkgroep is enerzijds bezig met een inventarisatie van proteomicsactiviteiten in de verschillende academische centra en heeft tevens de taak op zich genomen regelmatig wetenschappelijke bijeenkomsten te organiseren om de klinisch chemici op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen. In 2004 is de werkgroep enkele malen bij elkaar geweest. In de toekomst zal de samenstelling van de werkgroep veranderen, zodanig dat meer onderzoekers zullen participeren. Recent is een gebruikersgroep SELDI-TOF opgericht en in 2005 zal wederom een congres worden georganiseerd om klinisch chemici op de hoogte

te houden van dit onderzoeksveld waar de komende jaren veel ontwikkelingen te verwachten zijn. Indien met name op het gebied van 'proteïen profiling' de verwachtingen worden waargemaakt, zal deze methode voor de diagnostiek van diverse aandoeningen van belang kunnen zijn.

Werkgroep Tumormarkers

De werkgroep Tumormarkers kwam in 2004 vijf maal bijeen. In 2004 werd het voorzitterschap van de werkgroep overgenomen door mw. dr. J. Boonstra en het secretariaat door dr. R. Bruijns, nadat deze functies jarenlang door respectievelijk prof. R. Blankenstein en dr. H. Bonfrè met grote inzet zijn vervuld.

Op 22 januari 2004 vond het door de werkgroep Tumormarkers georganiseerde symposium 'Tumormarkers in de Urologische Oncologie' plaats in de Jaarbeurs te Utrecht. De werkgroep mocht zich verheugen in een grote belangstelling (ca. 130 deelnemers) en heeft vervolgens een uitgave van het NTKC samengesteld met bijdragen van o.a. de sprekers van het symposium.

In 2004 is tevens een start gemaakt met de organisatie van het symposium 'Tumormarkers bij Endocriene Tumoren' dat op 29 september 2005 zal plaatsvinden. In het najaar van 2004 is door leden van de werkgroep drie maal een nascholing verzorgd voor de NVML. In deze nascholing kwamen diverse aspecten betreffende tumormarkerbepalingen aan bod en was ruim aandacht voor casuïstiekbesprekingen. Aangezien de nascholing goed werd gewaardeerd zal mogelijk in 2005 een vervolg plaats vinden.

In 2004 is door de werkgroep, en met name door Dr. Lentjes, veel werk verricht aan Kalibratie 2000 betreffende tumormarkers. Er zijn diverse potentiële kalibratoren bestudeerd alsmede tweelingstudies uitgevoerd. Er zullen nog een aantal, meer specifieke, studies volgen.

Commissie Moleculair Biologische Diagnostiek (CMBD)

De werkgroep heeft 5 maal vergaderd. Binnen de werkgroep werd in 2004 officieel afscheid genomen van prof. dr. W. van Solinge, dr. L.D. Dikkeschei en dr. E.J.B.M. Mensink. Tot de werkgroep is de heer dr. ir. H.J.T. Ruven toegetreden.

In 2004 werden twee succesvolle informatiebijeenkomsten georganiseerd in de Jaarbeurs te Utrecht: een themaochtend op 14 mei en een volledige themadag op 5 november. De wetenschappelijke themaochtend kende diverse onderwerpen, waaronder HFE-gerelateerde hemochromatose, moleculaire analyses van hematologische maligniteiten, moleculaire cytogenetica met het gebruik van FISH, CGH en SKY bij de diagnostiek van hematologische maligniteiten, EQUAL als initiatief voor een Europese kwaliteitsrondzending en Resultaten van kwaliteitsrondzending 2003.2.

De wetenschappelijke themadag stond in de ochtend in het teken van 'Erfelijke Rode Bloedcel Pathologie'. In het middagprogramma kwamen DNA-analisten aan bod. Het middagprogramma was bewust niet gelieerd aan het ochtendthema en werd samengesteld op

grond van de ingeleverde 'abstracts'. Het leverde een keur aan korte verhalen op over een grote verscheidenheid aan relevante onderwerpen. Met een opkomst van 122 deelnemers is deze formule succesvol gebleken en voor herhaling vatbaar.

In 2004 werden twee kwaliteitsrondzendingen georganiseerd (voorjaar, najaar) onder de vlag van de SKML. Hieraan namen gemiddeld 35 instellingen deel. De kwaliteitsrondzendingen toetsen de kwaliteit van de gangbare moleculair-biologische bepalingen in de klinisch-chemische laboratoria en bestaan uit: een diagnostisch deel, een technisch deel en een theoretisch deel.

De WMBD heeft zich, mede naar aanleiding van het verschijnen van het Planningsbesluit, in 2004 beraden over haar takenpakket, over haar positie en over haar beoogde rol van belangenbehartiger binnen de NVKC. Dit heeft geresulteerd in een beleidsnotitie die met het NVKC bestuur werd besproken. De WMBD zal worden omgezet in een Commissie Moleculair Biologische Diagnostiek (CMBD) die rechtstreeks aan het bestuur rapporteert en een lid van het bestuur q.q. opneemt.

1. Toekomstige taken CMBD

De CMBD zal bestaande activiteiten voortzetten maar daarnaast een aantal nieuwe activiteiten ontplooiën. Dit betreft met name het intensiveren van de informatieuitwisseling tussen klinisch-chemische / hematologische laboratoria in den lande die moleculair-biologische diagnostiek uitvoeren, het ontwikkelen

van richtlijnen voor de uitvoering van moleculair-biologische diagnostiek, inventarisatie van de stand van zaken rond de netwerkvorming tussen klinisch-chemische/ hematologische laboratoria en klinisch genetische centra in den lande, deelname in landelijke besprekingen betreffende de DNA-diagnostiek namens de NVKC, internationale afstemming van de kwaliteitsrondzendingen (EQAL / EMQN), participatie in de ontwikkeling van de Europese regelgeving op het gebied van de moleculair-biologische diagnostiek, formuleren van een module moleculair-biologische diagnostiek voor de klinisch-chemische opleiding, in samenspraak met de werkgroep herstructurering van de opleiding tot klinisch chemicus, opstellen van (ruimtelijke) richtlijnen voor DNA-diagnostische faciliteiten en adviezen voor aspecten daaromtrent die bij een audit kunnen worden beoordeeld en regelmatige rapportage van ontwikkelingen in het NTKC.

2. Positie- en naamsverandering

Naar aanleiding van de WMBD-beleidsnotitie 2004 en accordering door het NVKC-bestuur is besloten dat de WMBD, gezien het toekomstige takenpakket, niet langer als inhoudelijke werkgroep onder de Wetenschapscommissie ressorteert, maar als formele commissie onder het NVKC-bestuur. Dit betekent tevens dat de naam van de Werkgroep Moleculaire Biologische Diagnostiek (WMB) met ingang van 18 november 2004 veranderd is in 'Commissie Moleculaire Biologische Diagnostiek (CMBD)'.